

LIKABEHANDLINGSPLAN 2018/19 **mot diskriminering och kränkande behandling**

**Denna handlingsplan gäller för Kalmar Waldorfskola:
Grundskolans och Grundsärskolans klasser F till 9 och skolans Fritidshem.**

Planen ska finnas tillgänglig i alla Stiftelsens verksamheter; på hemsidan, i klassrum, i ämnessalarna, på fritidshemmet, i personalrum, hos skolsköterskan, på kansliet, i kök och vaktmästeri och hos rektor.

Vår målsättning: NOLLTOLERANS GÄLLER

Vår målsättning är att alla ska känna sig trygga, visa respekt för varandra och varandras olikheter samt utvecklas till ansvarstagande individer.

I vår verksamhet får diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling inte förekomma.

Likabehandlingsplan - en kvalitetssäkring

Likabehandlingsplanen är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Tydliga rutiner ska säkerställa rätten till allas likabehandling utifrån var och ens förutsättningar och att en trygg skolvardag upprätthålls.

Likabehandlingsplanen uppdateras årligen

Gällande likabehandlingsplan fastställs för innevarande läsår under höstterminen. Under vårterminen utvärderas den men revideringar sker kontinuerligt vid behov.

Likabehandlingsplanen ska efterföljas av alla

Planen gäller för all verksamhet inom Kalmar Waldorfskola. Alla som är verksamma på skolan har ett ansvar att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling samt värna om alla människors lika värde.

Ansvariga för likabehandlingsplanen

Rektor har det yttersta ansvaret för att planen upprättas och efterlevs samt att den årligen utvärderas och revideras.

Planen utarbetas av Elevhälsan på skolan (där rektor, specialpedagog/- lärare, skolsköterska och kurator ingår) i samråd med kollegiet, elevråden och Stiftelsens styrelse med föräldrarepresentanter.

INNHÅLLSFÖRTECKNING:

1. VARFÖR EN LIKABEHANDLINGSPLAN	sid 3
2. VAD STÅR BEGREPPET FÖR - DEFINITIONER	sid 4
3. UTDRAG UR SKOLLAG OCH DISKRIMINERINGSLAG	sid 8
4. KALMAR WALDORFSKOLAS VISION	sid 10
5. WALDORFPEDAGOGIKENS INTENTION	sid 10
6. FRÄMJANDE ARBETE	sid 11
7. FÖREBYGGANDE ARBETE	sid 13
8. ÅTGÄRDANDE ARBETE	sid 15
A Rutiner för att <u>upptäcka</u> diskriminering eller annan kränkande behandling	
B Rutiner för att <u>utreda</u> diskriminering eller annan kränkande behandling	
C Rutiner för att <u>åtgärda</u> diskriminering eller annan kränkande behandling	
9. ANSVARSFÖRDELNING	sid 18
10. FÖRÄLDRARNAS VIKTIGA ARBETE	sid 19
11. UPPRÄTTANDE OCH UTVÄRDERING	sid 20

Bilaga 1: Utdrag ur lagar

Bilaga 2: Mall: Incidentrapportering

Bilaga 3: Mall: Anmälan om diskriminering och kränkande behandling

1. VARFÖR EN LIKABEHANDLINGSPLAN

Likabehandlingsplanen syftar till att främja allas lika rättigheter och möjligheter, i enlighet med FN:s barnkonvention.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling.

Alla barn och elever i skolan ska ha samma rättigheter – oavsett kön och etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder samt tillgänglighet.

En trygg skolvardag är en förutsättning för att lära och utvecklas.

Skolans uppdrag är att arbeta för en miljö som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Alla elever har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Varje verksamhet ska ha en skriftlig plan för likabehandlingsarbetet.

Lagen ålägger varje enskild verksamhet att bedriva ett målinriktat arbete för att främja lagens syfte. Skolan är skyldig att förebygga, förhindra, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier och all annan kränkande behandling. Skyldigheten gäller gentemot såväl elever som personal som kränker/trakasserar annan elev eller personal. Alla som är anställda eller har uppdrag vid skolan lyder under samma lag.

Sedan januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två regelverk:

- **Diskrimineringslagen**
- **6 kap. i skollagen**

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har tillsyn över diskrimineringslagen.

Barn- och elevombudet (BEO) och Skolinspektionen har tillsyn över 6 kap. i skollagen om åtgärder mot kränkande behandling.

Det är viktigt att **Likabehandlingsplanen innehåller klara och tydliga rutiner för hur skolans personal ska agera** när det kommer till deras kännedom att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. **Skolan ska utreda vad som hänt och vidta åtgärder** för att förhindra fortsatta kränkningar. Det ska också **vara tydligt vem som ansvarar för uppföljning och för dokumentation.**

2. VAD STÅR BEGREPPEN FÖR - DEFINITIONER

Diskriminering:

Diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan och **har samband med någon av diskrimineringsgrunderna**, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder samt bristande tillgänglighet. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande, förutsätter detta någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera i juridisk bemärkelse. Diskriminering kan till exempel ske genom skolans regler och rutiner.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt:

Med **direkt diskriminering** menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling exempelvis till elevens kön. Det kan vara när en flicka nekas visst gymnasieprogram med motivering att det redan går så många flickor på just detta program. Exempel är när pojkar under en period fick företräde till det mycket eftertraktade veterinärprogrammet då det var få sökande pojkar. **Indirekt diskriminering** kan uppstå genom att behandla alla lika. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Diskrimineringsgrunderna är:

Kön, etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder samt bristande tillgänglighet.

Kön

Skolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Skolan ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier av elever.

Trakasserier

Trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till en elevs könstillhörighet.

Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material.

Transsexualism

Även transsexuella, alltså personer som har ändrat eller kommer att ändra sin juridiska könstillhörighet, skyddas utifrån diskrimineringsgrunden kön.

Etnisk tillhörighet

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet.

Vad räknas som etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Var och en har rätt att bestämma sin egen tillhörighet. Om du är född i Sverige kan du vara rom, same, svensk, kurd eller något annat.

Du kan ha flera etniska tillhörigheter.

Arbete mot rasism

Skolan har, enligt Skollagen, ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion och annan trosuppfattning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Religion

Religionsfriheten är skyddad i såväl internationella konventioner som i den svenska grundlagen. Undervisningen i skolan ska enligt läroplanen vara icke-konfessionell och skolan får inte missgynna någon elev på grund av hans eller hennes religion.

Annan trosuppfattning

Begreppet *annan trosuppfattning* innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism eller ateism. De anses ha ett naturligt samband med eller vara jämförbara med religion.

Funktionshinder

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionshinder.

Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella och påverka livet på olika sätt.

Som funktionshinder räknas både sådana som syns, som att man använder rullstol, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, ADHD och dyslexi.

Funktionshinder kan uppstå till följd av en sjukdom eller något annat tillstånd.

De kan också uppstå till följd av en medfödd eller förvärvad skada.

Sexuell läggning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning.

Med sexuell läggning menas

- homosexualitet
- bisexualitet
- heterosexualitet.

Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till sina elever. Det inkluderar arbetet mot homofobi och rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning.

Homofobi är en ideologi, en uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en starkt negativ syn på homosexualitet eller på homo- och bisexuella människor. En homofobisk hållning strider mot principen om alla människors lika värde och allas lika rättigheter.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Elever får inte diskrimineras eller trakasseras i skolan på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck.

Diskrimineringsgrunden omfattar de flesta transpersoner.

Transpersoner är ett paraplybegrepp som används *om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck* – mot föreställningar om hur kvinnor och män, pojkar och flickor förväntas vara och se ut. Transpersoner kan till exempel vara transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) eller inter- och transgenderpersoner (personer som definierar sig bortom kön eller utanför de traditionella könsidentiteterna).

För att omfattas av diskrimineringskyddet måste personens könsöverskridande identitet eller uttryck uppfattas av andra, men det krävs inte att den som diskriminerar känner till begreppen.

Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning. Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Transsexuella personer omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

Ålder

Elever får inte diskrimineras eller trakasseras i skolan på grund av ålder.

Det är tillåtet att särbehandla på grund av ålder

- vid tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola eller specialskolan. En sådan bestämmelse kan vara skollagen eller grundskoleförordningen, till exempel indelning i grupper utifrån barnens och elevernas ålder.
- om det finns ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Det gäller till exempel åldersgränserna för tillträde till gymnasium, vuxenutbildning och SFI. När skyddet mot åldersdiskriminering skulle införas gjorde regeringen en översyn av alla bestämmelser inom utbildningsväsendet. Regeringen hittade inte några bestämmelser som skulle strida mot förbudet.

Ålder som diskrimineringsgrund

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla.

Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Bristande tillgänglighet

En person som har en funktionsnedsättning får inte missgynnas genom att skolan inte vidtagit åtgärder för att tillgängligheten ska vara jämförbar med personer utan sådan funktionsnedsättning. Detta kan gälla åtgärder på den fysiska miljön samt stöd eller personlig service.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- fysiska (slag, knuff)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, msn och meddelanden på olika webbcommunities)

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elevs värdighet och som **har samband med någon av diskrimineringsgrunderna**. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldig till trakasserier.

Kränkande behandling betyder ett uppträdande som, utan att ha samband med diskrimineringsgrunderna, kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

Kränkningarna **kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila**.

De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis sociala medier.

Kränkande behandling kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningarna kan också handla om att frysa ut eller hota någon.

Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. (Förbudet gäller inte befogade tillrättavisningar i syfte att upprätthålla ordning och en god miljö för barn/elever.)

Mobbning

är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

3. UTDRAG UR SKOLLAG OCH DISKRIMINERINGSLAG

Lagarna är uppbyggda kring två delar som skall komplettera varandra:

Skollagen: förbud mot kränkande behandling i enskilda fall.

Diskrimineringslagen: förbud mot diskriminering inklusive trakasserier.

Skollagen (2010:800) 6 kap

1 § Ändamål och tillämpningsområde

Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

2 § Diskriminering

Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

3 § Definitioner

I detta kapitel avses med

- elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna lag
- barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap.,
- personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag
- kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

4 § Tvingande bestämmelser

Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

5 § Ansvar för personalen

Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Aktiva åtgärder:

6 § Målinriktat arbete

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

7 § Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

8 § Plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Diskrimineringslagen (2008:567)

1 § Lagens ändamål

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder samt bristande tillgänglighet.

Följande lagar ingår i vårt arbete med likabehandling:

Skollagen kap.6, Diskrimineringslagen 4-5 §, Arbetsmiljölagen kap 3 2§, FN:s konvention om barns rättigheter, Socialtjänstlagen samt Skolverkets allmänna råd och kommentarer 2009, Lgr11.

Se bilaga 1

4. KALMAR WALDORFSKOLAS VISION

En central målsättning inom Waldorfpedagogiken är att varje individ utifrån sina individuella förutsättningar ges utrymme och möjligheter att utveckla alla sina förmågor till att bli en fri och socialt medveten människa. Vår skolas vision är att den präglas av respekt för människors olikheter och olika förutsättningar. Alla barn och vuxna skall känna sig trygga och skolan skall vara fri från diskriminering och annan kränkande behandling. Vi verkar för ett gemensamt ansvar för både den sociala och den inre som yttre fysiska miljön; att medarbetare, föräldrar och elever vårdar skolan tillsammans.

5. WALDORFPEDAGOGIKENS INTENTION

Waldorfpedagogiken har som utgångspunkt människans lagbundna utveckling, baserad på Rudolf Steiners syn på människan som kroppslig, själslig och andlig varelse. *Målet med pedagogiken är en fri och socialt medveten människa.*

Det ingår i människans utveckling att konfronteras med kriser och utmaningar, inte minst socialt, för att kunna växa och mogna. Eleverna i en klass, liksom syskon, prövar sina gränser och får sina beteenden speglade. Detta är en viktig och nödvändig del av den sociala utvecklingen.

Waldorfpedagogiken bemöter dessa utmaningar med bl.a. noga utvalt berättelsestoff vilket har ett kontinuerligt värdegrundsbaserat och socialt perspektiv, anpassat efter elevernas medvetenhet och mognad.

En annan bärande punkt är mötet mellan elev och lärare, och de relationer som utvecklas under klasslärartiden. I den relationen prövas gränser och utvecklas förtroende.

Alla vuxna på skolan möter eleverna som individer och strävar efter att verka som föredömen.

I skolans vardag uppstår konflikter. Det är all personals skyldighet att använda dessa till att utveckla elevernas tolerans och förståelse för varandras olikheter och förutsättningar. Förmågan att samarbeta och lösa konflikter tränas ständigt.

Kollegiets medarbetare arbetar medvetet med den egna utvecklingen, sin sociala kompetens i en organisation som bygger på gemensamt ansvar och delaktighet.

Att löpande arbeta med skolans värdegrund, vilken innefattar begrepp som individens frihet och ansvar, människors lika värde och hanteringen av de gemensamma resurserna, kommer naturligtvis direkt och indirekt eleverna till godo dagligen.

6. ATT FRÄMJA BARNS OCH ELEVERS LIKA RÄTTIGHETER OCH MÖJLIGHETER

Skolan arbetar för att främja ett klimat fritt från kränkningar och diskriminering, där alla elever och personal upplever sig trygga. Alla skolans medarbetare arbetar målmedvetet med att se varje elev både enskilt och på gruppnivå och skapa samtalssituationer där elevernas trivsel och trygghet står i centrum.

Likabehandlingsplaner och lagstiftningen bakom, ska vara kända för alla medarbetare, elever och föräldrar på skolan.

Genomgång av Likabehandlingsplanen görs i kollegiet på förberedelsedagarna inför varje nytt läsår.

I början av läsåret presenteras Likabehandlingsplanen för eleverna och deras föräldrar. Planen revideras här efter vid behov.

Klassläraren/klassföreståndaren är ansvarig för att presentation av aktuell likabehandlingsplan sker i klassen och på föräldramötet.

I klass 1- 4 sker avstämningar mellan eleverna och klassläraren kontinuerligt (dagligen), där elevernas synpunkter och önskemål beaktas och konflikter löses. Från klass 5 till 12 ingår **en schemalagd klasstimme**, där demokratiska former för meningsutbyte och ömsesidig respekt övas. Klasstimmen är ett tillfälle för eleverna att diskutera hur läget är i klassen, hur de fungerar som klass, vilka aktiviteter de har och vilka eventuella konflikter som uppstår eller kan uppstå i samband med dessa. **Två klassrepresentanter för klassens talan vid elevrådsmötet** och återkopplar till klassen, vad som tagits upp där.

Elevråd. Skolan har två elevråd; ett för elever i klasserna 5-8 och ett för klasserna 9-12. Elevråden träffas regelbundet på schemalagd tid. I elevrådet har eleverna ett forum för sina åsikter och förslag, vilka förbereds i klasserna där diskussioner förs om demokratiprocesser, ansvar, representantskap, majoritetsbeslut m.m

Vid höstterminens första elevråd diskuteras likabehandlingsplanen; ansvarig för detta är den medarbetare som är sammankallande till respektive elevråd.

I april utvärderar elevråden likabehandlingsplanen och föreslår förbättringsområden, synpunkter som lämnas till skolans kollegium, underlag för nästa läsårs plan.

Gemensamma aktiviteter. Regelbundet anordnas gemensamma aktiviteter på skolan som årstidsbundna fester, temadagar, spel och friluftsdagar. Efterlängtrade aktiviteter är exempelvis Mikaelifesten i september där de yngre eleverna modigt får pröva de olika sinnesstationerna som gymnasieeleverna iordningställt och brännbollsturneringen inför Valborg där alla elever och lärare möts. Att alla skolans elever deltar, från förskoleklass till gymnasiet bidrar till en känsla av gemenskap, en ”vi-känsla” som genererar socialt ansvar och klassövergripande kontakter. Under ”månadsfesterna” gör klasserna ”nedslag” i pågående undervisning och visar varandra vad man håller på med just nu. Igenkänningens leende sprider sig bland de äldre eleverna när första klassen ger prov på fingerfärdighet och spelar sina första melodier på flöjten! Eleverna övar sig i att både lyssna på varandra och själva träda fram.

Dagliga rutiner. Waldorfpedagogiken genomsyras av återkommande rutiner vilka ger barnen/ eleverna igenkänningens trygghet. Som exempel kan nämnas att varje morgon hälsar klassläraren på sina elever och välkomna till en ny skoldag med att ta i hand, en möjlighet för ögonkontakt och lägesavstämning.

Någon form av fysisk aktivitet innan morgonens första lektionspass tillhör också de dagliga rutinerna. De yngre eleverna blir med tiden skickliga på att hoppa långrep! De äldre tar kanske en promenad i skolans närbelägna omgivning och får då även tillfälle att ”prata av sig”!

Varje klasslärare äter med sin klass, de yngre i respektive klassrum, de äldre i matsalen. Måltiden ska intas i en lugn och trygg miljö där elever och vuxna kan samtala med varandra samtidigt.

Faddersystemet. Varje ny första klass hälsas välkommen till skolan av sin fadderklass vid skolstartens upprop inte sällan med ståtliga solrosor lika långa som de små nybörjarna själva! Redan under vårterminen har förskoleklassen och den blivande fadderklassen knutit an till varandra genom gemensamma aktiviteter som exempelvis utflykter. Eftersträvansvärt är att de äldre eleverna i fadderklassen bryr sig om de yngre på raster och kan vara till hjälp och förebild i vissa undervisningssituationer som exempelvis då klass 1 lär sig sticka.

Tradition är att klass 1 kröner med blomsterkransar skolans studenter på avslutningsdag!

Livskunskap. Waldorfpedagogiken präglas av en syn på människan, som bottnar i ett unikt och grundläggande *jag* hos varje människa. Skolans uppgift är att undervisa och förhålla sig så, att detta *jag* får de bästa förutsättningar att växa och utvecklas. Därför genomsyras varje ämne och undervisningssituation av en ideologisk hållning som grundar sig på människans unika värde, och hennes personligt präglade väg till kunskap och utveckling.

En integrerad kursplan. Genom hela skoltiden integreras konst och hantverk, sång och teater i enlighet med Waldorfskolans kursplan. Pojkar och flickor lär sig att behärska både verktyg och tekniker på lika villkor, de sjunger och spelar teater tillsammans och förväntas med självklarhet utveckla både handens och känslans intelligens. Detta främjar jämställdhet och likabehandling på ett lika genomgripande som effektivt sätt.

Socialt arbete i klasserna. I de yngre klasserna är berättelsestoffet noga utvalt och knyter an till situationer där grunder i sociala relationer behandlas. Genom olika aktiviteter och övningar som exempelvis rollspel, verkar vi för samarbete, tolerans och förståelse. Ett annat exempel är de teaterspel som eleverna gör, vilka uppmuntrar till samarbete, utvecklar och balanserar personligheter och temperament, bryter ner eller bygger upp sociala mönster och synliggör alla individers betydelse för helheten. Eventuell obalans i de styrkeförhållanden/sociala mönster som finns i en klass/grupp kan vi motverka genom att exempelvis styra upp lagindelningar i gymnastiken, bänkplaceringar i klassrummet, grupparbeten eller andra sociala/pedagogiska grupperingar.

Utrymme att vara sig själv. Genom Waldorfpedagogikens varierade och balanserade kursplan får varje elev möjligheter att utveckla många olika färdigheter. Genom att alltid arbeta konstnärligt med både hand och tanke, öppnar sig både utmaningar och möjligheter. Balansen mellan teori och praktik och den bearbetande, konstnärliga aspekten av allt arbete, gör att eleverna utvecklas i självförtroende, självinsikt och självrespekt. Den varierade och balanserade kursplanen ger även elever med funktionsnedsättningar stora möjligheter att hitta områden att glänsa i, vilket främjar respekt och likabehandling.

7. ATT FÖREBYGGA OCH FÖRHINDRA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING

Enkäter. Enkätundersökningar genomförs en gång per läsår där kartläggning görs av hur eleverna upplever sin skolmiljö och relationen till kamrater och skolpersonal. Utfallet följs upp av elevhälsoteamet och rektor. Resultatet presenteras i kollegiet och utgör underlag för diskussion och bearbetning. Uppföljning av klasslärare/klassföreståndare i respektive klass.

Trygghetskarta. Som komplement till enkätundersökningar, förs kontinuerliga samtal med de yngre barnen/eleverna och de får även ”pricka in” på en ”Trygghetskarta” områden som eventuellt känns otrygga.

Utvecklingssamtal / mentorssamtal och omdömen. Individuella utvecklingssamtal/mentorssamtal sker med varje elev två gånger per läsår, om eleven inte är myndig tillsammans med målsman. Då diskuteras inte enbart elevens kunskapsutveckling mot måluppfyllelse utan även elevens sociala situation i skolmiljön och hur de upplever att kamrat- och vuxenrelationerna fungerar.

I elevens allmänna omdömen, det så kallade läsårsbrevet, speglas också elevens sociala utveckling. För de äldre grundskoleeleverna, kan utvecklingssamtalet föregås av en ”självskattning”.

Föräldramöten och föräldrakontakter. Täta föräldramöten eftersträvas, för kontinuerlig avstämning av klass-situationen, då bl.a. det sociala klimatet i klassen diskuteras. Vid föräldramöten tas olika aspekter av praktiskt likabehandlingsarbete upp.

Föräldrautbildning i Waldorfpedagogik erbjuds alla föräldrar, dels som diskussioner i samband med föräldramötena, i anslutning till vad klassen håller på med relaterat till Waldorfskolans kursplan och den Waldorfpedagogiska impulsen, dels vid fristående kurstillfällen.

Kollegiet. Kollegiet bestående av alla skolans pedagoger träffas i sin helhet en gång i veckan. Förutom ett löpande studium, en konstnärlig del och arbetet med de administrativa frågorna, har elevhälsan en stående punkt och tid avsätts för elevfrågor. Enskilda elever synliggörs eller hela klasser kan tas upp till diskussion utifrån olika sociala och pedagogiska aspekter. Normer, värderingar och relationer uppmärksammas och med utgångspunkt i arbetssätt och organisation vidtas eventuella åtgärder.

Pedagoger kan ta hjälp och stöd av varandra. Att se/stötta elever blir på så sätt hela kollegiets ansvar.

Klasskonferens. Minst en gång per termin kallas berörda lärare till klasskonferens för att diskutera varje enskild elevs skolutveckling. Stor vikt läggs då även på elevens sociala situation.

Information från elevhälsan. I början av ny termin informerar elevhälsan berörda lärare om elever i behov av särskilda anpassningar eller särskilt stöd för att inga missförstånd ska uppstå som missgynnar eleven i sin skolsituation.

Skolhälsovård. Skolsköterskan står till elevernas förfogande för att lyssna av och kanalisera deras behov. Hon finns tillgänglig på fasta tider för obokade, spontana besök från eleverna. Hon för även

hälsosamtal i vissa bestämda årskurser, med eleverna tillsammans med målsman (om eleven inte är myndig). Då tas, förutom de rutinmässiga hälsokontrollerna, sociala frågor upp. Skolsköterskan informeras löpande om aktuella elevfrågor och har regelbundna avstämningsmöten med övriga i elevhälsan.

Hög frånvaro uppmärksammas då det kan vara en följd av otrygghet och utsatthet.

Skolhälsovården har tillgång till skolläkare och kurator. Psykolog konsulteras vid behov.

Rastvaktsschema. Rastvaktsschemat aktualiseras och upprättas vid kollegiets förberedelsedagar innan terminsstart. Vi eftersträvar god uppsikt över alla utrymmen och platser där barn och elever befinner sig. Rastvakterna har specifika ansvarsområden både inne och ute.

Fastställt schema utvärderas kontinuerligt och uppgraderas vid behov.

Klasslärarna för de yngre barnen/eleverna är alltid med sin klass ute på rasterna, inte sällan för att inspirera till gemensamma aktiviteter i lekens form.

Trivsel- /ordningsregler. Gemensamma och mer generella trivsel-/ordningsregler finns tillgängliga för alla på skolans hemsida, på anslagstavlor i klassrummen och i gemensamma utrymmen.

Varje arbetsenhet vid förskolan, skolan och eftermiddagshem arbetar fram mer specifika trivsel-/ordningsregler gällande de olika stadierna för att passa åldersgruppen de är avsedda för.

Framtagandet av skolans regler sker i samarbetet med elevrådet.

Kompetensutveckling för gemensam värdegrund. Hela kollegiet fortbildas tillsammans genom det löpande studiet, nationella Waldorflärlarmöten, gemensamma studiedagar och individuell fortbildning. Då enskilda kollegor vidareutbildar sig kommer detta hela kollegiet till godo då tid avsätts för ”delning” av nyvunna insikter, genom föredrag, diskussioner och övrigt material. Årlig ”pedagogisk revision” görs, vissa år av extern rådgivare, andra år genom intern ”spegling”. Kollegor besöker varandras verksamheter och deras iakttagelser ligger till grund för en fördjupad pedagogisk diskussion i ett kollegialt lärande.

Externa föredragshållare inbjuds, exempelvis till de sk ”Politiska caféerna”, eleverna i de högre klasserna, högstadiets senare del och gymnasiet deltar. Eleverna möter då människor med olika kompetens och erfarenhet från olika organisationer och föreningsarbete som exempelvis handikappidrotten, Röda Korset eller den lokala Fair Trade-föreningen.

Eftersträvansvärt är att elevrådsrepresentanter och elevskyddsombud genomgår lokala och/eller åker på rikstäckande möten/ utbildningar. Elevrådets äldre representanter har möjlighet att åka på fortbildning tillsammans med andra Waldorfskolor i landet.

Förtroenderåd. Skolan har ett förtroenderåd som riktar sig i första hand till föräldrar och medarbetare vid skolan som behöver hjälp i att lösa konflikter, eller balansera en diskussion som riskerar att bli ensidig. Till förtroenderådet kan även eleverna vända sig.

Klassföräldrar och föräldraråd. En viktig länk i skolans organisation är klassföräldrarna. De representerar klassens föräldrar i respektive klass exempelvis på Stiftelseråden och är en länk mellan hem och skola. Periodvis har föräldrarepresentanterna träffats i ett Föräldraråd.

Föräldrarna uppmuntras till delaktighet och gemenskap genom att aktivt delta i skolans aktiviteter och ta ansvar för så väl den yttre som den inre miljön.

8. ATT ÅTGÄRDA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING

A. RUTINER FÖR ATT UPPTÄCKA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Systematisk och kontinuerlig uppföljning av förebyggande insatser görs genom kartläggning av pågående verksamhet och upptäckt av nödvändiga förbättringsområden.

Se Kapitel 7, s. 11: ”Att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling”.

Alla i skolans verksamhet har skyldighet att upptäcka alla former av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Uppmärksammas att någon utsätts, görs en anmälan på avsedd blankett och en utredning påbörjas skyndsamt så att åtgärder kan vidtas snarast.

Alla ska känna till vilka rutiner som gäller för anmälan, utredning, uppföljning och åtgärder.

KARTLÄGGNINGSMETODER:

Varje vecka träffas skolans pedagoger till kollegium där en stående punkt är elevvård. Vid minsta misstanke om diskriminering eller att kränkningar förekommer, tas frågan upp med berörda lärare så att fler vuxna kan vara uppmärksamma på vad som lever i elevgruppen.

Samtal mellan elever och vuxna, spontana eller under mer fastlagda former som vid utvecklingssamtal, pedagogiska utredningar och hälsokontroller.

Klasskonferenser. Minst en gång per termin kallas berörda lärare till klasskonferens för att diskutera varje enskild elevs skolutveckling. Stor vikt läggs då även på elevens sociala situation.

Enkätundersökning. Enkätundersökningar genomförs en gång per läsår där kartläggning görs av hur eleverna upplever sin skolmiljö och relationen till kamrater och skolpersonal.

Trygghetskarta Som komplement till enkätundersökningar, förs kontinuerliga samtal med de yngre barnen/eleverna och de får även ”pricka in” på en ”Trygghetskarta” områden som eventuellt känns otrygga.

Tät föräldrakontakt genom föräldramöten och andra föräldraengagemang. Gemensamma sociala och kulturella aktiviteter där alla i skolan är involverade, föräldrarna medtagna.

Vuxentäthet där eleverna vistas och ett välfungerande **rastvaktsschema** som utvärderas kontinuerligt och uppgraderas vid behov.

Trivsel- och ordningsregler gällande olika stadier, följs upp kontinuerligt

Skyddsronder genomförs av elevskyddsombud och huvudombud

B. RUTINER FÖR ATT UTREDA DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Den som får kännedom om att någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling har skett eller misstänks ha skett, skall omedelbart informera *klassansvarig lärare*. Den ansvarige läraren har sedan *huvudansvaret för att en utredning av det inträffade sker och att händelsen dokumenteras i tillgänglig incidentrapport*.

Vid upprepat beteende eller om händelsen bedöms som allvarlig, som brott mot diskrimineringslagen, skall rektor alltid informeras och elevhälsan kopplas in.

Om en elev misstänks ha utsatts för kränkning av en medarbetare, ska utredningsarbetet alltid ledas av rektor.

I varje enskilt fall görs en bedömning om en anmälan skall göras till andra myndigheter.

När det har kommit till klasslärares kännedom, planerar denne för hur händelsen ska hanteras. Det är mycket viktigt att händelsen hanteras snabbt varför detta prioriteras framför annan undervisning. Andra lärare har ansvar att täcka upp för den eller de lärare som utreder händelsen.

Utredningen skall syfta till att få klarhet i vad som har hänt, händelsen skall dokumenteras och sedan ligga till grund för vilka åtgärder som skall vidtas. Det är viktigt att den som utreder samlar information kring det inträffade och undviker att lägga några värderingar i det som har skett.

Information till vårdnadshavare ska ske skyndsamt och fortlöpande. Detta skall göras samma dag eller senast dagen efter, och det kan göras antingen skriftligt eller muntligt. Är eleven myndig sker detta i samråd med eleven.

Utredningen dokumenteras med hjälp av en incidentrapport och arkiveras hos rektor. Incidentrapporten inkluderar allsidig information om vem som varit inblandad, vad som hänt och när, om och när föräldrar/elevhälsan/rektor har informerats och vilka åtgärder som vidtagits.

Styrelsen med huvudmannaansvar informeras av rektor om kränkningar förekommer.

C. RUTINER FÖR ATT ÅTGÄRDA DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

När det har blivit fastställt att diskriminering och/eller kränkande behandling har skett så skall detta snabbt åtgärdas. *Ansvarig för utredningen, klassansvarig och/eller Elevhälsan vidtar åtgärder i samråd med de berörda parterna.* Målet med åtgärderna är att kränkningarna upphör och att en trygg situation skapas. Vilka åtgärder som bestäms beror på kränkningens karaktär och omfattning och om åtgärder ska ligga på organisatorisk, grupp- eller individnivå.

Åtgärder sätts in både för de elever som blivit utsatta och de som utsätter. Kontaktperson och

samtalsstöd genom kurator och psykolog erbjuds och anpassningar som exempelvis vid planeringen av grupparbeten och/eller lagindelning.

Det är viktigt att skolan tydligt tar avstånd från det inträffade och klargör att det kränkande beteendet inte är acceptabelt. Ansvarig lärare/ Elevhälsan informerar berörda kollegor om det som hänt.

De ansvariga ser till att en uppföljning och utvärdering av åtgärderna görs. De är också ***ansvariga för dokumentationen*** av åtgärderna och det uppföljande/utvärderande arbetet. Dokumentationen förvaras hos rektor.

Om händelsen upprepas/fortgår kallar rektor till ett möte där elev, föräldrar, klassansvarig och elevhälsan deltar, ev även kollegierepresentanter från förtroendegruppen.

Kommer man inte tillrätta med en kränkning eller diskriminerande handling, ska den anmälas till diskrimineringsombudsmannen.

Om den anses vara grov, ska rektor göra en polisanmälan.

9. ANSVARFÖRDELNING

Rektor:

Det är rektors ansvar enligt lag och förarbeten att:

- Se till att alla medarbetare, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling ej är tillåten på skolan.
- Se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder och bristande tillgänglighet.
- Årligen upprätta, utvärdera och revidera en likabehandlingsplan i samarbete med medarbetarna och eleverna.
- Om någon i skolan får kännedom om att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och åtgärder vidtas.
- Se till att medarbetarna vid skolan har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling, och de åtgärder som vidtagits.

Lärare och övriga medarbetare:

Det är lärares och övriga medarbetares skyldighet att:

- Följa skolans likabehandlingsplan.
- Ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling.
- **Se till att åtgärder vidtas** då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/upptäcks/ anmäls.
- **Dokumentera** misstänkt/upptäckt/anmäld/ diskriminering eller annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtagits.
- **Följa upp** utredda fall av diskriminering eller annan kränkande behandling. Se rutiner kap. 8.

Elever:

Det är alla elevers gemensamma ansvar att:

- Påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer i skolan.
- Vara goda förebilder och bidra till att ett tryggt och positivt klimat upprätthålls.
- Följa skolans trivsel- och ordningsregler

Elevers rätt till stöd:

Det är den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande. Eleven har rätt att få stöd och hjälp när han/hon känner sig kränkt. Elevers upplevelser av kränkning får inte avfärdas. Vem eleven än kontaktar så har han/hon **rätt att bli tagen på allvar och få stöd.** För att skolan ska kunna göra något måste någon i personalen få vetskap om det inträffade. Åtgärderna ska i möjligaste mån ske i samråd med eleven. Medarbetarna har dock alltid ett vuxenansvar att skydda barn och elever från att fara illa.

10. FÖRÄLDRARNAS VIKTIGA ARBETE

Du som förälder är viktig i arbetet med att motverka kränkande behandling och mobbning på vår skola. *Det är alla vuxnas ansvar att se till att våra barn är trygga och mår bra.*

Att samtala hemma kring vad kränkande behandling är, var och när den kan förekomma, och vad man gör om man upptäcker eller misstänker sådana händelser, är ett bra första steg. Att bidra till ett positivt klassklimat, genom att t.ex. ordna utflykter och fritidsaktiviteter för **alla** barn i klassen, att alla får vara med.

Tecken på att någon är mobbad/utsatt för kränkande behandling kan variera. Signalerna kan t.ex. vara ovilja att gå till skolan, ont i magen eller huvudvärk, blåmärken, smutsiga och/eller sönderrivna kläder, nedstämdhet etc. Eleven kanske sluter sig; vill inte berätta hur det är i skolan, eller kanske inte har några kamrater. Tecknen kan vara många och individuella, men **bara misstanken att något är fel är tillräckligt för att ett samtal med klassansvarig bör initieras.**

Tecken på att någon kränker/mobbar kan också variera. Idag förekommer mobbning också via nätet och/eller mobiltelefoner. Om en elev spenderar mycket tid framför datorn, samtidigt som han/hon döljer vad som försiggår, finns det skäl att fråga. Att hemma upprepade gånger göra sig rolig på någon annans bekostnad, eller tala om någon klasskamrat på ett nedvärderande och/eller kränkande sätt kan också vara en anledning för föräldrarna att skärpa uppmärksamheten.

Detta gäller både det egna barnet och andras barn. Tyvärr kan mobbning och kränkande behandling pågå under lång tid utan att något görs. Om du som förälder får vetskapen om eller misstänker att mobbning/kränkande behandling förekommer är det din skyldighet att agera. Klassansvarig lärare eller rektor skall omedelbart informeras och därmed lämnas ansvaret för situationen över till de vidtalade.

De ansvariga har tystnadsplikt, vilket innebär att de förbundit sig att inte röja något av det som delges dem utan samtycke av berörda parter (ett undantag är anmälningsplikten enligt 71 § socialtjänstlagen).

Om ditt eget barn mobbar eller blir mobbat, har du rätt att bli informerad om detta av berörd lärare eller av rektor. Omvänt är du skyldig att rapportera om du vet att diskriminering och/eller kränkningar förekommer. Under utredningen och åtgärdsarbetet är ditt stöd ovärderligt. Du kan stötta processen genom att finnas där för ditt barn, försöka vara så saklig och öppen som möjligt, och ge ditt förtroende till klassansvarig, rektor eller annan representant i elevhälsan. Se till att du själv får det stöd du behöver, men om möjligt, undvik att låta känslorna få alltför fritt spelrum. En mobbningssituation är alltid laddad, men man hjälper de drabbade bäst genom att försöka agera lugnt och sakligt.

Som medförälder i en klass där mobbning förekommer är det viktigt att veta att du aldrig kan få tillgång till all information om den aktuella situationen, och att om du tar ställning i konflikten så motverkar du processen. Ditt stöd till de drabbade och de ansvariga ger du bäst genom att vara lugn, diskret och ha förtroende.

Om man som förälder förlorar förtroendet för de ansvariga, eller är missnöjd med processen då någon blivit kränkt, kan man vända sig till skolans rektor eller till skolans förtroendegrupp. Tankar, reflektioner och frågor om skolans handlingsplan mot kränkande behandling ställs antingen till rektor eller till kollegiet.

11. UPPRÄTTANDE OCH UTVÄRDERING AV LIKABEHANDLINGSPLANEN

Mål och åtgärder för läsåret 2018/19

Information om likabehandlingsplaner

Se över hur informationen når alla berörda, elever, medarbetare och föräldrar genom kontinuerliga uppföljningar i kollegiet, på stadiemötena, på klasstimman, i elevråden och på föräldramötena.

Elevernas delaktighet och inflytande i likabehandlingsplanens utformande

Hitta tillvägagångssätt för att få eleverna mer delaktiga i likabehandlingsplanens utformande. Kartläggning av hur de uppfattar sin medverkan medelst samtal och enkätundersökning. Analysera klassernas och elevrådets rutiner gällande arbetet med likabehandlingsplanerna.

Tydliggöra målbeskrivningar och rutiner i likabehandlingsarbetet

Ett cyklist arbete där nya mål sätts upp och där det fortsatt förändringsarbete blir tydligt

Definiera konkreta och uppföljningsbara mål

Hitta tydliga metoder för kartlägnings- och analysarbetet

Beskriva vilka åtgärder som planeras och hur de genomförs

Uppföljning och utvärdering: Hur har målfyllnelse varit?

Fritidshemmets översynsmöjligheter av skolområdet ses över.

Föräldrar på fritids har uppmärksammat att fritidsbarnen rör sig på ett allt för stort område för att personalen ska kunna ha klar uppsikt. Att se över fritidshemmets rutiner.

Öka medvetenheten hos elever och skolans medarbetare om personligheter, genus och etnicitet skilt från den egna personligheten.

Alla ska ständigt vara uppmärksam på och arbeta för att alla ska leva sig in i och respektera olika kulturer och värderingar, liksom likheter och olikheter i olika religioner och trosuppfattningar. Det ska göras i såväl de löpande samtalen som i ämnesundervisningen, exempelvis i svenska och SO-ämnena som med fördel kan integreras inte sällan även med de praktiskt-estetiska ämnena.

Noll-tolerans av diskriminering, trakasserier och all annan kränkande behandling ska genomsyra all undervisning

Vi accepterar inte kränkande behandling i någon form. Det kan exempelvis vara slag, knuffar, tafsande, retsamhet, utfrysning, ovälkomna ”skämt”, ironiska eller nedsättande kommentarer, skymfande tillmälen/”smeknamn”, genom att information undanhålls eller förvanskas, att allvar möts med ironi, att elevers framföranden/beteenden bemöts negativt (t.ex. med suckar, miner eller ”himlande” ögon), att ”skitsnack” förekommer bakom ryggen på vissa elever, att elevers personliga utrymme eller ägodelar utsätts för ovälkomna eller obehagliga handlingar, att det skickas lappar, e-post, SMS, MMS eller liknande med kränkande innehåll, och alla andra former av nedvärderande, sårande eller kränkande beteenden.

I förebyggande syfte diskuteras dessa uttryck för maktspråk kontinuerligt på klasstimmar och föräldramöten, och tas också upp i ämnen som datakunskap, idrott, samhällskunskap och religion.

Ämnesintegrering

Likabehandlingsplanen ska synliggöras i alla ämnen.

Specifika åtgärder med utgångspunkt i diskrimineringsgrunderna

Deltagande i Kalmars Pridefestival som exempel

Upprättande av Likabehandlingsplanen 2018/19

Kalmar i september

John Green
Rektor Grundskolan

Diskrimineringslagen 4§

I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering; att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,
2. indirekt diskriminering; att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,
3. trakasserier; ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,
4. sexuella trakasserier; ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,
5. instruktioner att diskriminera; order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-4 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Lgr 11

Förståelse och medmännisklighet

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränserna ställer höga krav på människors förmåga att leva med och inse de värden som ligger i en kulturell mångfald. Medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet ger en trygg identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar. Skolan är en social och kulturell mötesplats som både har en möjlighet och ett ansvar för att stärka denna förmåga hos alla som arbetar där.

Arbetsmiljölagen 3 kap 2§

Arbetsgivaren skall vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren (eleven/pedagoger) utsätts för ohälsa eller olycksfall.

FN:s konvention om barns rättigheter

”Barnkonventionen sätter barnperspektivet och rätten till likabehandling i fokus. Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid skall komma i främsta rummet.”

Socialtjänstlagen

”Verksamheter som berör barn och ungdomar är skyldiga att göra anmälan till socialnämnden enligt 14 kap 1§ socialtjänstlagen (2001:453)”.